

טכניקון

בי"ס לבחירות בגרות

ומוקדמות

כמות בוקר וערב

החודש נפתחים קורסים חדשים למועדים מרץ - יולי 1964 פרטים והרשמה בשעות 08.00-20.00

ירושלים	תל אביב	חיפה
בית יואל, רח' יפו 83	רח' פ"ת 44, מול בית הדר, אלנבי 76	רח' ביאליק 17

של כוהני הקולנוע הישן. סרטים זולים, רעים, גרושי קיטש וחסרי טעם. הציגו לרוב בישראל, השנה בלטר בהם שני זרמים חדשים: מלודרמות יוגויות טיפשויות וילדותיות, שחפסו את מקום המלודרמות האוטלקיות, וסרטי עירום סקאנדינביים, שמלבד שפע של מעורבים רעננים וסצינות אירוטיות של מיטה — לא היה להם מה להציע.

לא היה כל רע בעירום ובתיאור כנה יותר של היסוס אינטימיים על הבד, אלא שאותם מוצרי עירום סקנדינביים התכסו במעטה של צביעות, הגישו את העירום והמין כחלק מעלילות של פשע ושחיתות. במקום לתרום לגישה טבעית יותר, הסרת דגות קדומות ומעצורים פורטיטניים לנושאים אלה, עשו בדיוק את ההיפך. ה"ש"ב דירת והאולמבה, אביסיפוס לסרטים מסוג זה, יצגו את הסרטים הרעים של תשכ"ג.

הכשלונות הגדולים היו של שני סרטים יומרניים שנעשו בידי במאים בעלי שם. האחד מהם היה פדרה, יצירתו של ז'ול דאסי, שינסה להלביש את הטרנדית היותר ניה העתיקה בלבוש מודרני, ופך אותה תחת זאת למלודרמה מגוחכת, נלעגת ומעוררת פיהוקים. הכשלון השני היה של ה"במאי סטנלי קובריק, שינסה להעלות על הבד את היצירה הספרותית הנועזת והנפלאה של ולארימיר נאבוקוב, בעזרת הסופר עצמו. הגירסה הקולנועית של לוגיטה, לא היתה אלא סירוס וסילוף של היצירה הספרותית, תוך התעלמות מבשמעור יותיה החברתית והאליגוריות.

בוקצ'יו 70, ציורף של ארבעה מערכות נים בביצועם של גדולי הבמאים והשחקנים האיטלקיים, ואשה ללא כושה, יצירתו של כריסטיאן זאק בהשתתפות סופיה לורן, היו כשלונות מדרהים נוספים. ואילו ה"יפזיטיטה היפה, סרט שנועד לבשר את חזרתה של ג'ינה לולובריג'יה אל הבד ב"דמות ובצבע שיער שונים, היה הכשלון האישי הגדול שלה עצמה.

דרך הפרט הישראלי

סרט הישראלי לא קפא על שמרו ובשנת תשכ"ג. למרות האכזבות החודרות ונשנות של השנים הקודמות, הוא קפץ השנה קפיצה נחשבת קדימה. ארבעה סרטים ישראליים הוצאו השנה לשוק, חצי תריסר נוספים היו בשלבי הסיום של תהליכי היצור שלהם.

אלא שהפירות לא היו כה מעודדים כפעמי לות עצמה. מתוך ארבעה הסרטים שהוצגו השנה, היו שניים אף מידה למודרנזי שטייץ ורן בלדיה קומדיות אינפנטיליות, שהיו מכונות מלכתחילה רק למטרה אחת: למלא קופות באמצעים זולים והמניעים. למרות שמכחינת ביצועם הטכני והמשחקי היה בהם כבר שיפור לעומת סרטים דומים בעבר, קשה היה לומר שסרטים מסוג זה יקדמו את התעשייה המקומית.

התקדמות של ממש לגבי היצרנים ה"מקומיים" היתה בסרטו של מנחם גולן אלדוראדו. למרות שמקודמת מבחן אמנויות פילמאית היה זה סרט בינוני, מסוג סרטי הפשע הסטנדרטיים המיוצרים בתריס"ר רים בארצות-הברית ובאירופה, היתה זו הפעם הראשונה שניתן היה להצביע בסרט ישראלי על שלימות טכנית, הישג משחק ויד במאי בעל תחושה קולנועית.

סרט ישראלי אחד היה יוצא דופן לגבי כל מה שנוצר עד כה בארץ. היה זה סרטו של שמעון ישראלי המרתה, אודות הת"ל לבטויות הנקם של ניצול השואה המגלה את הגרמני ששלח אותו למוות. היה זה נסיון אמנותי נועז של אמן בודד, שנטל על עצמו ליצר סרט שחותם אישיותו ה"אמנותית" יהיה טבוע ביצורו בכל שלביו. למרות שנכשל מבחינה קופתית, הצביע סרטו של שמעון ישראלי על הדרך בה צריך הקולנוע הישראלי ללכת. לא נסיונות של תיקוי למוצרי חוץ; לא שימוש בקלישי אית קולנועיות שחוקות, שבעולם הגדול חלף זמן עוד לפני עשרים שנה; לא אימוץ של רעיונות וסטגונות זרים. באלה לא יוכל הקולנוע הישראלי להתחרות ל"עולם עם יצרנים זרים.

מה שהקולנוע הישראלי יכול למכור בשוק הוא רק רעיונות מקוריים וכשרון. רק אכנים שיש להם מה לומר, והמחפשים דרכי ביטוי קולנועיות כדי לומר את מה שעם ליבם, ללא התחשבות בטעם הקהל ובסופות, רק הם יוכלו לקדם את הקולנוע הישראלי.

מבחינה זו היה שמעון ישראלי אחיהם הקטן, אם כי היומני במקצת, של כוהני הקולנוע החדש, שהלך וכבש השנה יותר ויותר חסידים ומעריצים בכל רחבי העולם.

(המשך מעמוד 13)
ארוחתו הקולנועית באילי הקולנוע החדש, אולם לא לזנוך אותם לפרכו סעודתו.

משחק ללא רסן

יובנה היא, שמוצרי הקולנוע החדש, שהוצאו השנה לשוק הישראלי כתופעות בודדות ולא בסדרות, הצליחו לרתק ומשוך קהל. כך ארע לצ'ואינו של מר מויסיפי, הסרט השחיצי הכבד והמחייב נאמץ מהשבתי, לפי כוחו של פרידריך דירנמאט. כך היה עם הסרט האמריקאי המיוחד במינו דוד וליזה, שתיאר אהבתם של שני נערים מופרעים. וכך גם בחלקה של הקומדיה הציונית הביקורתית של מיטרו גרמו האיטלקי ג'ורז'ין נופה איטליה.

שלושת אלה, יחד עם יוג'ימבו של קורוסאבה, שהוא הטוב והשלם ביותר בין סרטי שהוצגו השנה בארץ, עמדו בראש סצנת הסרטים הטובים של תשכ"ג. מלבדם היו עוד מספר סרטים מעולים שלא נפלו בהם ברמתם: המשפט ונ"ל ונ"ם שי הוזכרו כבר קודם; אלקטרה, של הבמאי היזני מיכאיל אקוויאניס, שהחיה בצורה ריאליסטית את הטרנדית היוגוית העתיקה וסיפור הפרברים, המוסיקול ההולביי די המצויין, שהשיג דרכי ביטוי והבעה קולנועית חדשות, שנתנו מימד חדש ל"אפשרויות הטמונות בשלוב של מחול, מוסיקה ושירה במדיום הקולנועי. סרטים אלה סיפקו גם את הישגי המשחק המעולים ביותר של תשכ"ג. שנתו של קורוסאבה היתה גם שנתו של מושיורו מיפונה, אותו סאמוראי גם הליכות, אכזר וטובלב גם יחד, שהופיע בכל סרטיו. מיפונה, שחקן מופלא השולט בכל שרירי בגו ובעופו, מעורר במבט ראשון הסתייגות בשל חרחויו ומשחקו הפראי, הפרץ מתוכו ללא כל רסן. אולם לאחר ההלם הראשון מתגלה מיפונה כשחקן המסוגל להביע רוח ועדינות באותה מידה של כשרון. להופעתו בי שבעת הסאמוראים וביוג'ימבו לא היה כל מחחיה השנה. מלבדו בלטו השנה א.י. האסה הגרמני בתפקיד מר מיסיסיפי ב"נשואיו של מר מיסיסיפי, ברט לאנקסיטר במבצע יחיד באיש הצפרים מאלקטרא, ואנתוני פרקנס, האמריקאי שהצליח ל"להשתחרר מסגנונו ההולביי ולפתח את אישיותו דווקא בסרטים אירופאים כהמשפט וליקווימה.

בין השחקניות התעלתה מעל כולן, שלטה בכד ללא מיצרים ז'אן מורו הצרפתייה. בסדרות הסרטים בהן הופיעה השנה על הבד הישראלי, ג'ול וניס, אוהה, יחסים מסור כנים והמשפט, גילמה מורו גלריה של טיפוסים שונים, שלכולן היה מכנה משותף אחד. היא התגלתה כמבצעת האידיאלית של תפקיד האשה המיסתורית, הבשלה, למודת החיים והאכזבות אך הקלילה והקוקטית. רק השקניות בודדות מהשפע שנראו ה"שנה על המסכים, יכלו להתקרב לרמת מש"חקה. היו אלה אירן פאפאס היוגוית ב"אלקטרה, שירלי מקלין האמריקאית ב"דמותה של התופרת היהודיה בנודיה בשניים, אן בנקרופט האמריקאית בתפקיד מחנה כחה של הלן קלר בסרט אודות ילדותה של זו העושה נפלאות, והתגלית הבריטית החדשה, ריטה טרשינגהם, בהצגה מר"היבה בקורטוב של דבש.

בין שחקני המישנה, אשר הופיעו ב"מאות הסרטים שהוצגו במשך השנה בארץ, קשה היה למצוא בולטים, כשרונות צעירים ההולכים ומתפתחים בהתמדה שעליהם ניתן יהיה להצביע ולומר: "אלה יהיו פעם משהו". ברוב המקרים, כשוכה שחקן משנה להתבלט ולגנוב הצגה, היה זה שחקן ותיק ומוכר כדוגמת הבריטי דוד ניבן, שגנב את ההצגה מסרט הענקים 55 יום בפקיינג. הפנים המבטיחות החדשות היחידות התגלו דווקא בסרט הישראלי אלדוראדו, שם ה"רימם שחקן צעיר וגילה כשרון טבעי ל"עמידה בפני המצלמה והורקורים בנוסף ל"כשרונו הקומי הבולט. היה זה מרדכי ("פופיק") ארנון, בתפקיד המשוני של צווגי, ניג, נער השטח הגדול.

רומי שניידר הסקרנינה, הפתיחה לטובה כשחקנית רצינית בהופעתה הקצרה בהמשפט. אך הנצחונות האמיתיים היו של הצמד השחום ג'ורג' צ'אקוריס וריטה מורג'ני, בהופעתם המשותפת בספור הפרברים, שם היו היחידים, למרות תפקידיהם ה"משניים, שסיפקו גם מבחינה דרמטית.

כשלונות מהדהדים

לא חפרו כשלונות קולנועיים ב"תשכ"ג. אולם כמעט כולם נפלו בחלקם

לכבוד החג מחלק בנק לאומי "צ'מוקים" לצבור החוסכים

לפי מסרת הכיבוד המתוק בראש השנה פתח בנק לאומי את המסע להגברת החסכון בתשכ"ד ב... עוגת חסכון. כסניפו המרכזי בתל-אביב נתכבדו נציגי החוסכים והעתונות לטעום מעוגת ענק (בצילום למטה: הוקן וה"צעירה בחוסכים מתכבדים בפרוסות מעוגת החסכון). הצימוקים שבעוגה באו לציין את ה"צימוקים" הכספיים שיעניק הבנק לחוסכים בתשכ"ד לשם עידוד החסכון. בהטבות העיקריות יזכו החוסכים בתכנית "כח" שיוכלו

להשתתף ב-2 הגרלות של פרסי כסף. הסך הכולל של הפרסים: — 150,000 ל"י. הפרסים הראשונים הם בסך — 20,000 ל"י כ"א.

החוסכים ב"חמד צמוד" ייהנו מהקיצור במועדי ההצמדה, שיפור המקנה לתכנית זו מעתה את תנאי ההצמדה הטובים ביותר.

החוסכים לשכון בתכנית "חמד" — נהנים כיום מהצמ"דה ומרבית גבוהה ומענק פטורים ממס, ושומרה להם זכות לקבל מהבנק האפותיקאי הלוואה בסכום השווה לחסכון שיצטבר לטובתם.

לתשומת לב מיוחדת יזכו החוסכים הצעירים בתכנית "נח", שהבנק יוסיף לעודד לחסכון על-ידי תשורות ופעולות אחרות, תוך הקפדה על אפיון החינוכי של פעולות אלו.

אל 150,000 החוסכים בתכנית החסכון וקופות הגמל של ב.ל.ל. — מתעתד הבנק לצרף חוג מיוחד של חוסכים שבדעתם לרכוש להם רכב. תכנית חסכון חדשה בשם "רם" תאפשר לבעלי משאיות, מוניות ומכוניות פרטיות לצבור חלק ניכר מהסכום הדרוש להם לרכוש מכונית חדשה או לחדש את הישנה.

החסכון ב"רם" יהיה צמוד לאינדקס וישא רבית פטורה ממס. אולם כח"המשיכה העיקרית של התכנית — היא הלוואה שהבנק יתן לחוסך בסכום שיהיה שווה לחסכון שהצטבר בחשבוננו במשך 3 שנים לפחות.

הצבור בארץ הוא מגוון ולכן גם מגוונות דרישותיו. בנק לאומי ערך תכניות חסכון שונות, כדי שכל חוג יוכל לבחור בתכנית המתאימה לדרישותיו וליכולתו.